

COMPTABILITAT MEDIOAMBIENTAL (Codi 24806)

1. Equip Docent

Albert Martí i Pastor

Telf. 93 728 77 42

Tutories: Despatx 220, Dimarts 12-13 h i dimecres de 12-13,30

2. Objectiu de l'assignatura

- a) Presentar las activitats que habitualment se solen incloure dins l'àmbit de la comptabilitat social i medi ambiental.
- b) Evidenciar el substrat teòric e intel·lectual de las pràctiques comptables convencionals.
- c) Elevar la comprensió del funcionament de la comptabilitat en las organitzacions i en la societat.
- d) Desenvolupar la capacitat crítica (apartat l'idea de que la comptabilitat es limita a un conjunt de diverses habilitats tècniques)
- e) Millorar las capacitats de comunicació oral i escrita.

3. Metodologia

Es tracta d'una assignatura optativa, per tant s'entén que l'alumne la ha triat per un interès en la seva temàtica.

La planificació de les sessions s'ha fet basant-se en la participació "activa" dels alumnes, organitzats en grups de 2/3 membres.

Les sessions son de 4 tipus:

1. Teòriques: el professor explica el contingut dels temes del programa.
2. Pràctiques: els alumnes exposen el contingut d'algun punt relacionat amb temes del programa.
3. Altres: alguns punts del programa poden tractar-se per medis audiovisuals o amb la participació de un conferenciant.
4. D'assignació dels treballs a cada grup i de seguiment de la marxa dels treballs en curs.

La dinàmica de la gestió medi ambiental i del desenvolupament de la comptabilitat medi ambiental fa que els continguts de l'assignatura puguin actualitzar-se durant el curs.

4. Programa

PART 1ª. ECONOMIA I MEDI AMBIENT

TEMA 1. INTRODUCCIÓ

- 1.-1. Introducció.
- 1.-2. La Gestió del Medi ambiental.
- 1.-3. Conceptes Fonamentals .

TEMA 2. ENFOCAMENT ECONÒMIC DEL MEDI AMBIENT

- 2.-1. Economia i Medi ambient
- 2.-2. Funcions econòmiques del medi ambient.
- 2.-3. La crisi ecològica
- 2.-4. Paradigmes econòmics i medi ambient
- 2.-5. La Economia ambiental
- 2.-6. La Economia sostenible
- 2.-7. El desenvolupament sostenible

TEMA 3: LA RESPONSABILIDAD SOCIAL DE LA EMPRESA (RSC)

- 3.-1. Empresa i Societat
- 3.-2. La Responsabilitat Social
 - 3.-2.1. Evolució de la RSC
 - 3.-2.2. Tipus de RSC. Impactes
 - 3.-2.3. La matriu de la Virtut
 - 3.-2.4. Visió Estratègica
- 3.-3. Diferents marcs teòrics per l'estudi de la Comptabilitat Social i Medi ambiental
- 3.-4. Teoria del stakeholder,
 - 3.-4.1. Característiques
 - 3.-4.2. Tipologia
 - 3.-4.3. Evolució

TEMA 4. La Comptabilitat Social

- 4.-1. Concepte i objectius
- 4.-2. Classificació i característiques
- 4.-3. La Responsabilitat Social

PART 2ª. LA GESTIÓ MEDI AMBIENTAL

TEMA 5. Sistemes de gestió mediambiental

- 5.-1. Els sistemes de gestió medi ambiental (SGMA).
- 5.-2. Las normes
 - 5.-2.1. Internacionals: la serie ISO 14001
 - 5.-2.2. Europees: Sistema d'ecogestió i ecoauditoria EMAS.
- 5.-3. Altres sistemes

TEMA 6. ISO 14001

- 6.-1. Aspectes bàsics
- 6.-2. Requisits de la ISO 14001
 - 6.-2.1. Previs
 - 6.-2.2. Implantació i funcionament
 - 6.-2.3. Comprovació i revisió.
- 6.-3. Auditoria Medi ambiental

TEMA 7. EMAS

- 7.-1. Aspectes bàsics
- 7.-2. Requisits del Sistema EMAS
 - 7.-2.1. Previs
 - 7.-2.2. Implantació i funcionament
 - 7.-2.3. Comprovació i revisió.
- 7.-3. Auditoria Medi ambiental
- 7.-4. La Declaració Medi Ambiental
- 7.-5. Anàlisi comparatiu entre EMAS i ISO 14001

PART 3ª. LA COMPTABILITAT MEDI AMBIENTAL

TEMA 8. LA COMPTABILITAT MEDI AMBIENTAL

- 8.-1. Concepte i Antecedents
- 8.-2. Normativa
 - 8.-2.1. Internacional
 - 8.-2.2. Europea
 - 8.-2.3. Espanyola.
- 8.-3. Comptabilitat Financera
- 8.-4. Comptabilitat de Gestió Medi ambiental. Els costos medi ambientals
- 8.-5. Indicadores de rendiment medi ambiental
- 8.-6. El quadre de comandament com a sistema d'informació.
- 8.-7. L' auditoria de comptes de l'àrea de medi ambient.

PART 4ª. LA INFORMACIÓ MEDI AMBIENTAL

TEMA 9. ELS INFORMES MEDI AMBIENTALS

- 9.-1. Els informes medi ambientals financers
 - 9.-1.1. Informació medi ambiental en els comptes anuals
 - 9.-1.2. Casos especials: Eléctriques, Aigues, etc.
- 9.-2. Els informes medi ambientals no financers
 - 9.-2.1. EMAS i el sumministrament d'informació medi ambiental; la Declaració Medi ambiental
 - 9.-2.2. Verificació de la informació medi ambiental

TEMA 10. LES MEMORIES PER A LA SOSTENIBILIDAD (G.R.I.)

- 10.-1. La proposta de la Global Reporting Initiative (GRI) d'integració de la informació econòmica, social i medi ambiental
- 10.-2. Desarrollo sostenible: implicaciones para la contabilidad y el reporting
- 10.-3. Significado y objetivos de la Iniciativa Global de Reporting (GRI).
- 10.-4. Contenido básico de la guía y Directrices para el reporting.
- 10.-5. Principios generales para la elaboración de memorias de sostenibilidad.
- 10.-6. Tipología de indicadores.

TEMA 11. ECONOMIA RESPONSABLE

- 11.-1. Principis d'inversió i finançament socialment responsables
- 11.-2. Els Fons d'inversió ètics
 - 11.-2.1. El Sector Financer
 - 11.-2.2. Les assegurances
 - 11.-2.3. Altres

5. Avaluació.

La nota final està formada:

- en un 40 % per:
 - L'assistència del 75% de les sessions
 - La presentació de dues PRÁCTIQUES (en grup, però cada alumne ha d'exposar una part).
 - L'exposició del TREBALL DE CURS (en grup, però cada alumne ha d'exposar una part).
- en un 60% per la nota de les proves a realitzar al llarg del curs. Els alumnes que no hagin superat aquestes proves podran efectuar un examen de recuperació en finalitzar el semestre.

5. Bibliografia.

- ✓ APUNTES DE CIBERCONTA . UNIZAR (Universidad de Zaragoza)
- ✓ ASOCIACIÓN ESPAÑOLA DE CONTABILIDAD i ADMINISTRACIÓN DE EMPRESAS (AECA) (1999): Contabilidad de gestión medioambiental. Serie principios de contabilidad de gestión, Documento 13, Madrid.
- ✓ LARRINAGA, C.; MONEVA, J.M.; LLENA, F.; CARRASCO, F.; CORREA, C. (2002): *Regulación Contable de la Información Medioambiental. Normativa Española e Internacional*, AECA, Madrid.
- ✓ CASADO, J.M. i AZQUETA, D. (1999): *Lecturas de Economía i Medio Ambiente*, Consejo General de Colegios de Economistas de España, Madrid.
- ✓ CRESPO, PATRÍCIA (2005): GUIA PER A LA COMPTABILITAT MEDIAMBIENTAL. Ed. Gestió 2000. Barcelona.
- ✓ FERNANDEZ GAGO, R. (2005): *Administración de la Responsabilidad Social Corporativa*, Ed. Thompson, Colección Negocios, Madrid.
- ✓ FUNDACIÓN ENTORNO, EMPRESA i MEDIOAMBIENTE (1998): *Libro blanco de la gestión medioambiental en la industria española*, Ediciones Mundi-Prensa, Madrid.
- ✓ GENERALIDAD DE CATALUÑA (2000): *Guía práctica para la implantación de un sistema de gestión medioambiental*, Col.lecció Manuales de Gestión núm. 2, Departamento de Medio Ambiente, Barcelona.
- ✓ GLOBAL REPORTING INICIATIVE (GRI). GUÍA PARA LA ELABORACIÓN DE MEMORIAS DE SOSTENIBILIDAD. 2006.
- ✓ GRAY, R. & BEBBINGTON, J. (2001): *Accounting for the environment*, 2nd ed. Sage, London.
- ✓ HUNT, D. i C. Johnson (1996): *Sistemas de gestión medioambiental*, Aravaca, McGraw-Hill/Interamericana de España, S.A., Serie McGraw-Hill de Management.
- ✓ ICAC (2002): *Resolución de 25 de marzo por la que se aprueban normas para el reconocimiento, valoración e información de los aspectos medioambientales en las cuentas anuales* (BOE del 4 abril 2002).
- ✓ ICAC (2006): *RESOLUCIÓN de 8 de febrero de 2006, del Instituto de Contabilidad y Auditoría de Cuentas, por la que se aprueban normas para el registro, valoración e información de los derechos de emisión de gases de efecto invernadero.* (BOE del 22 febrero 2006).
- ✓ Larrinaga, Moneva et al. (2002): *Regulación contable de la información medioambiental*. Ed. AECA. Madrid

- ✓ LUDEVID ANGLADA, M. (1995): *El cambio global en el medio ambiente. Introducción a sus causas humanas*, Barcelona, Biblioteca Universitaria, Ediciones Proa/Universidad Pompeyo Fabra.
- ✓ RODRÍGUEZ, M. A. i RICART, J. E. (1998): *Dirección Medioambiental de la empresa. Gestión estratégica del reto medioambiental: conceptos, ideas i herramientas*, Ediciones Gestión 2000, S.A., Barcelona.

Biblioteca de Ciencias Empresariales (EUEE-Sabadell)

Exposició bibliogràfica en la web <http://www.bib.uab.se/sabadell/expo.htm>

Topogràfics de bibliografia sobre temes relacionats amb el medi ambient:

502.3		
TOPOGRÀFIC	RETOLACIÓ SALA	REFERÈNCIES
502.3	<i>Ecologia i medi ambient</i> 502.3(4/9)	TR: 620 Energia 620.97 Energies renovables 339.923(UE):620 Energia a la UE
502.3(UE)	<i>Medi ambient a la UE</i>	
502.3:32	<i>Política del medi ambient</i>	
502.3:33	<i>Economia del medi ambient</i>	
502.3:331	<i>Treball i medi ambient</i>	
502.3:336.2	<i>Fiscalitat i medi ambient</i>	
502.3:338.48	<i>Medi ambient i turisme</i> (de moment només fullets)	
502.3:34	<i>Dret i ecologia</i>	
502.3:37	<i>Pedagogia i medi ambient</i>	
502.3:504	<i>Aigua i medi ambient</i>	
502.3:656	<i>Transport i medi ambient</i>	
502.3:657	<i>Comptabilitat social i mediambiental</i>	
502.3:658	<i>Empresa i medi ambient</i>	
502.3:711	<i>Ecologia urbana</i>	